

იმერეთი

№ 82

სოციალ-დემოკრატიული რევოლუციური პარტია

წელიწადი მესამე

1914

№ 82

ფასი: წლიურად 7 მ., ნახევარი წლით 4 მ., თვიურად 3 მ. **საღარიბო წამალი**. წლიური ხელის მიმწერლობა გახდის მუდმივად ნაწილობრივად გადახდილად. ხელის მიწერის დროს 3 მანეთი დანარჩენი კიდევ ნაწილობრივად. სახელმწიფო წლიურად 15 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვიურად 6 მან. **განცხადების ფასი**: ჩველებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტით ღირს 15 კ. უკანასკნელზე 10 კ. სხვა ადგილებიდან კვადრატის გარეშე მიღებულ განცხადებაში ფასი: სტრიქონი პეტით ტექსტის წინ 20 კ., უკან 10 კ. სპეციალური განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოჯერ სულაბის 2 სათამდე ღირს 3 მ., 2 საათის შემდეგ 4 მანეთი.

ოთხშაბათი 18 ივნისი
მისამართი: ქუთაისი, **საქართველოს**
„იმერეთი“
თბილისის ქუჩა, ფანალოვის თამაშის ქანონის პირდაპირ შესუველა. სახლი ოცხელისა.
ტელეფონი № 4.

ქალაქის თეატრი
ხუთშაბათს, 19 ივნისს **ბრიტოლ რობაიმი** წიკიბაძეს ლეკვის შემდეგ თემაზე: **გელაშანიშვილის პიესა „სინათლე“** (გამარჯვება თუ დამარცხება)?
დასაწყისი საღამოს 8 1/2 საათ. ადგილების ფასი დაკლებულია.

პარაკევს, 20 ივნისს, ქალაქის თეატრში **ი. მჭედლიშვილის** გაიმართება **სალიტერატურო საღამო.**

„რადიოში“
ორშაბათიდან, 16 ივნისიდან, სახლი 3 რკ რაძა.
ვახტანგის ქრონიკა ქვეყნიერების
გიურჯიანი ლამეები
უძილო ლამეები
დღე. დრამა 4 ნაწილი. სურათი ნათლად ხატავს ახალგაზდა ქალის ცხოვრებას და დაცემას. ამ სურათის ასრულებენ გამოჩენილი არტისტები: **ვიტა ლასანი და ვანო ტარაიანი.**
ორი ცოლი ერთი ქმრისა
მხიარული ფარსი, კომედია.

ბროგამის გარეშე:
ქლასიკური სეკვა
4-6 რამბინის სკოლიდან
ანონსი: ამ დღეებში წარმოდგენილი იქნება სურათი **ბალეტის მანდილოვანი** გამოჩენილი დრამა 4 ნაწ. მხატვრული სურათებით.

ქუთაისის ქალაქის გაზეთი
ამით აღვინებთ ქალაქის ამოზრცელებს, რომ **ქუთაისის ქალაქის საბჭოს**
არჩივნიები
მომავალი ოთხი წლისათვის (1914—1918 წ. წ.) დანიშნულია მდგომარეობა 1914 წლის 14 სექტემბრისთვის.

ქუთაისი
პირველი პარკო სამკურნალო
სამკურნალო ექიმები
მუდმივი საწოლებით თ. ა. რელიგიონის სახლი თეთრი ხიდან.
ავანტიურაჟებს მიიღებენ ყოველდღე.

დილით.
ზრგვანგ-დავითაძე ხარკოვის საამქროდან უნაწილად ქალაქისა და ოკოტა 3. 3. **მოსწავილი** შინაგანი და სეკრეტისა.
ბ. ა. მარტოვა—ყვლის, ცხვირის, ყურისა. 1—2
გ. ს. ნადარაძე—შინაგანი და ბავშვის 10—11
ა. ა. რედაკიანი—ღოსტაქარი, ქალთა, საბავიო ყოველ დღე 11—12
მ. დ. უკანაძე—ქანის, ათამანი, ვენერ. 12—2
გ. ა. ჯიქიაშვილი—საბავიო, ქალთა და შინაგ. 12 1/2-23
საღამოთ.
გ. ჯ. ქორჭიაშვილი—თვალის ხუთშაბათობით 4 1/2—5 1/2
გ. ა. ჯიქიაშვილი—საბავიო, ქალთა და შინაგ. 5 1/2—6

სამკურნალო სააქ.—საანალიზო კაბინები: სისხლის, შარდის, ნახველისა და სხვ. შესამოწმებლად. ძირის შემოწმება, ყოველის აკრა, 606—914
შესწამა კონსულტაციურად. არის ცალკე ოთახები მძიმე ავადმყოფებისა და მშობიარეთათვის. რჩევა 10 შუბრი, ავრაცია და კონსულტაცია მორიგებით. საწოლები 3 მანეთიდან და ამაზე მეტად. ექიმთა მუდმივი მორიგობა. ტელეფონი № 53
სამკურნალო დირექტორი—გ. ა. ჯიქიაშვილი
ექიმის ი. პოკერიას
საავამთავრო
გადიდან ახალ ბინაზე წითელ ხიდან, მისეილის ქუჩაზე, კლუბის პირდაპირ. დასაწოდ ავადმყოფებს დეჟურაჟები ყოველ დღეს.

ОБЪЯВЛЕНИЕ.
Управл. Кут. Город. телефонной сѣти
сима доводитъ до свѣдѣнія абонентовъ, что тѣмъ изъ нихъ, которые съдѣлалы платы за пользование городскимъ телефономъ въ теченіе 1-го полугодія 1914 года не внесутъ въ Управленіе сѣти до конца сего Іюня мѣсяца, на основаніи 17 параграфа условій пользования Кут. Город. телефонной сѣтью, телефоновъ сообщеніе будетъ прекращено съ 1-го Іюля сего года.
Завѣдывающій Кут. Город. телефон. сѣтью Г. Вешапидзе.

ქუთაისი.
თ. შთავრიშვილის და აშ.
წიგნისა და საგანცხადებო ნიუთების მღაზიაში
იყიდება ყოველგვარი სახელმძღვანელო ქართულსა და რუსულ ენაზე შედგენილი. მალაზის მუდმივ მოსდის ახალი-ახალი რუსული და ქართული წიგნები როგორც რუსეთის ცნობილი ფირმებიდან, ისე საქართველოს ყოველი ქალაქიდან—დაბეჭდვისთანავე. მალაზიაში არის ყოველგვარი საგანცხადებო ნიუთი, სახატავი და საწერი რეკლამები საკუთარი ფირმისა. პროვინციის მოთხოვნილებას მალაზია დაუკონკრეტოვებლად აკმაყოფილებს. მალაზია ლეგელომს ხელის მოწერას ყველა რუსულსა და ქართულ ეზურ-ნალ-გაზეთზე.

თუთხმეს მაისიდან გაიხსნა
კურსების მადრული წელის აბანო.
რომელიც იმყოფება გელათის საღვთის მახლობლად, სადაც პლატფორმა აჩვენების მატარებლების გასაჩერებლად. პლატფორმიდან ას ორმოცდა ათი სვეტია აბანოში. ქუთაისიდან მოითხოვთ ბილეთი არაჯავნიძესთან. ბილეთი პლატფორმაში მესამე კლასის 23 კაბ. და მეორეში 7 შუარი ღირს.
ზემონსწავილი **ქურსების აბანო** იმყოფება მუდმივად ბუნებით შემკულ მალაზ ადგილზე, და როგორც ნამდვილი გამოკვლეულია კურსავს მრავალს სხვადასხვა ავადმყოფობას, როგორც შავი, ქარებს (რეუმატიზმის), ტანზე დაყრილი მუწუკებს, ნერვების სისუსტეს, ბავშვების საქმარელოს. გიმარია, —სიცილიტეს და ვენერიულ ავადმყოფობას. აგრეთვე რეგებს სასმელთა ექვის ტკივილს. წყალი მიიღება ცივი და თბილიც. არის სუფთა მოწყობილი ვანები, მასთან სუფთა საცხოვრებელი ოთახები და სასმელ-საქმელი ძრიელ ზომიერ ფასებში.
მკურნავს **გ. მ. არჯვანიძე.**

სამკურნალო
მ. შორაშვილის
სადგურ სრულში (სერნა ზოდი) ტუბიულის რენის-გისის შტოზე
ქუთაისი
ქუთაისი
ქუთაისის ქალაქის გაზეთი
ამით აღვინებთ ქალაქის ამოზრცელებს, რომ **ქუთაისის ქალაქის საბჭოს**
არჩივნიები
მომავალი ოთხი წლისათვის (1914—1918 წ. წ.) დანიშნულია მდგომარეობა 1914 წლის 14 სექტემბრისთვის.

სამკურნალო
ქუთაისი
ქუთაისის ქალაქის გაზეთი
ამით აღვინებთ ქალაქის ამოზრცელებს, რომ **ქუთაისის ქალაქის საბჭოს**
არჩივნიები
მომავალი ოთხი წლისათვის (1914—1918 წ. წ.) დანიშნულია მდგომარეობა 1914 წლის 14 სექტემბრისთვის.

შეხვედრის
იყიდება
ხელმისაწვდომ ფასში საბავიო-ლეინო ლუქანი მთელი მოწყობილობით
ალბანი: სტამბა, კამერა, ზეშე-განის ქუჩა, გოკავაძის სახლი ავთონო ანთამაჟს ქარაიქ.

გაზეთი სტუდენტ საპროცესო.
ბისა უსწორებს გასამართლებს და ამზადებს მოწოდებებს ყველა საშუალო სასწავლებლებისათვის. აღრესი: ქარაქის ქუჩა ჩარქოვის სახლი № 13.
დოქტორი მელიქონისა, პრიატ-ლოცენტი გ. მ. მთა-სეშვილი ჩამოვიდა და ლეგელომს შინაგან და ნერვების ავადმყოფებით სწავლებს ღირს 9 საათ.—ნაშუადღევს 2 საათამდე.
გომპიტლის ქუჩა, მოსეშვილის სახლი № 6.

ექიმი ა. მ. ასათიანი ლეგელომს ავადმყოფებს. ქალას, ვენერა-ული (სიფილისი) და შინაგანის. საშარ-დე ბუშტის გაწმენდა ელექტრონის შემ-წობით (ცისტოსკოპით).
ექიმი ბ. ა. შირაქივი დაბრუნდა რუსეთიდან და განხლო ავად-მყოფების მიღება ყურის ცხვირის და ყელის.
ღირს 9 ს.—12 ს., საღ. 5—8.
ლევანოვის ქუჩა საკუთარი სახლი № 19, შეიძლება ივანოვის ქუჩიდანაც № 18.

ექიმი ი. ჩარქოვი იღებს კანისა და ვენერიულ ავადმყოფებს შარ-ლოდ ღირს 12—2 ს., საღ. 6—8 ს.
სხვა დროს ექიმი საავადმყოფოში.
მისამართი: გავანის ქუჩა, ზაფხულის გვერ-დი, ფანალოვის სახლი.

ექიმი ვ. უნივერსიტეტის მედიცინის
ექიმი ვ. ი. კაკაბაშვილი სახ-ლვარგათიდან დაბრუნდა და განაახლა (შინაგანი, ქალთა და საშარ-დე სნეულებანი) ავადმყოფების მიღება. სა-გარდე მისისა და ბუშტის ელექტრონი შინათება (ცისტოსკოპით) ათამანიწის წამ-ლობა 606—914, განსაკუთრებული ელექ-ტრონის სინათლით სამკურნალო კაბინე-თი. ელექტრონის აბანოები. მიღება ღირ-სის 9—12 საათ. და საღ. 5—7 საათ.
მისამართი: ქარაქის ქუჩა, ბუშტის ფოტოგრაფიის პირდაპირ.

ქ. ქუთაისი
ქილის ექიმი
ს. ა. ცეცელიანი.
ქილის და პირის ავადმყოფობა. ხელა-გურა კიდეების გაჭეობა.
მიიღებს ყოველდღე დღე. 9—2 საათ. და 4—7 საათ. საღ. ბალახანის ქუჩა.
სახლინო პალატის გვერდით.

ქუთაისი.
ახალი ამბავი.
დაბა ზესტაონის ინტელექციის ერთმა გვერდმა ვადაშვილი გამართის 29 ამ თვის „ი. ველმოვილი“ საღამო. საღამოზე მომწიფობას მიიღებენ: გრ. რომაქიძე, ი. ველმოვილი, ი. ველოძე, ჯაჭუ ჯორჯია, დ. მესხი და სხვ.
მწერალმა ი. ველოძემ ნება-რთა აიღო ქუთაისის გუბერნატორისა-გან გამართოს დასავლეთ საქართველოს ცნობილი დაბა-ქალაქში: ხონისა, სან-ტურდისა, აბაშისა, ზუგდიდისა, ახალ-სენაკისა, ფოთისა, ლანჩხუთისა, ჩოხატაურ-სა, სოხუმისა, ნესტორისა, და კიათურა-

დრის დახლოებით 9 მანეთი; გოგირდის სხვა ნივთიერება არაფერი არ უნდა ერისოს, უნდა იყოს წინადა (შეიძინეთ, სან-სი პირებიდან) ფუთი ღირს რვა აბაზა-მით.

მუშაობის დროს არ დაგვრჩეთ მტკე-ნები უწყლოთ.

ესთხოვ უმარტივლესად სხვა გაზეთებში გადაბეჭდეთ.

უფროსი სპეციალისტი კ. ზურაბაშვილი.

რუსეთი.

ურსალ-გაზეთებიდან.

სახ. საშუალო მოსახლეობის სტატისტიკა. უფროსი სპეციალისტი კ. ზურაბაშვილი.

ახლანა შეტანილი პოლონეთის საქა-ლაქი დებულების კანონპროექტის შესა-ხებ ოპოზიციის დებულებები ამბობენ, რომ სათათბირომ ბევრი რამ დაუთმო საპროცესო, მხოლოდ არ დაეთანხმა პოლო-ნური ენის განდევნა, რადგან მას ეგო-რია, რომ ამ ბრუნვაში თავისი მხრით დაუ-შობდა და ექრატორთ მუხლს მაინც. შესა-ხებელი სათათბიროში მეორე განხილვის დროს აღდგენილი იქნას ამ კანონ-პროექტის წინადადებული ტექსტი და მაშინ კი დიდი უთანხმოება ჩამოვარდება სათათ-ბიროსა და საპროცესო შორის. ამის გამო კანონპროექტის განხილვა უნდა გადაიდევს შემოღამდე.

მკვლას რეფორმა.

„გვ. გრ.“ იუწყება, სინოდის ობერ-პროკურორმა საბლერმა შეტანილი საბლ-შეწოვა სათათბიროში მრევლის რეფორ-მის კანონპროექტი. წინათ ზოგიერთი უმჯობესი სასულიერო პირის გადგენით, რომელიც უნდა იქნას უფრო მეტი სა-კანონმდებლო პალატებს, ეს კანონ-პროექტი გაჰყავს ორთა, პირველი უნდა ყოფილიყო შეტანილი სათათბი-როსა და საპროცესო, მეორე კი უნ-და გაეტარებინათ უმჯობესი მართლმად-ობის წესით—75 მუხ. საშუალებით. ახლა-კი, საბლერის წინადადებით, სინოდი და-თანხმდა არ იქნას გაყოფილი კანონპრო-ექტი ორთა, არამედ შეტანილი იქნას იგი მთლიანად საკანონმდებლო დაწესებულებ-ებში განსახლებული.

გეტარსურგელ გეპალია საქმე.

გათყვანა, ნიშნად პარატესტისა, ექვილითა დასჯის გამო, გრძელდება. გათყვანა ნი-შნის, პარაიფისის, კოპლისის ზიგლის, ოზლოინგის და სხვ. სამრეწველოების მუ-შები. ბევრად საპროცესო რეზოლუ-ციები გამოიტანეს. მუშაობა უნებნით და-კვირდა მოსდით თანაგრძობის დე-პუტეები ვერო პირებისგან და სხვადასხვა დაწესებულებისაგან.

მუშაობა სხვა და მსხვა.

1904 წელს. ქ. ბარკოვი ხელოსანთა დამხმარე საზოგადოებამ ააგო „მუშათა“

ლები მიიღეს: აზნაურები, ღვდლები, აფიკრები და კარისკაცები, ერთი სიტ-ყვით, ისინი, ვისი წილის სხელება საკმაო იყო კეთილპატივისცემისთვის, რომ უფრო დაუზოგავთ და გაუკით-ხავთ მოყვლით, ხელ მოსმით და პირ-წინადადებდა დახმარება უმსჯავროთ და გამოეხილებოდა.

რაიკა შეეცადა სხეებს, ისინი გარეგანი შეხედულებისა და რეპუტაციის მიხედვით უნდა განსაჯათ.

ამ გვარათ ბრბომ დაიკაყოფილა პირველყოფილი სინიდილი და ვითომ და კანონის ძალით შეუდგა ხოცვა ელტებს, მოხსნა სადავო თვისი ევლერი ინსტრუქტის მრისხანებას, რომელიც ბრბომ უყველ-თვის უმალეს ხარისხში ადოგზნება ხლად.

გვერდ ინსტრუქტი ხანდახან სრულიად წინააღმდეგ გრძობდასა წამოაყოფიეს თავს ბრბოს. ყოფაქცევაში:

ზოგჯერ ისეთი ნაბი გრძობისა შე-იქნება, რომ მწიფი დასაჯებელი ხდებ-და მათი ადამიანური საქციელი, ველუ-რობის ჩადენის დროს გამოჩნდები.

ერთმა ბრბოს წევრთაგანმა გაიგო, რომ ტუსადებისთვის 26 საათის გან-მავლობაში სასმელი წყალი არ მიეცათ. განარსდა პატრონი და ციხის ზე-დასმედიველის გაგლეჯა მოინდომა ამის გამო და გაგლეჯდა კიდევ, რომ თვით ტუსადები არ გამოსარჩლებოდენ.

რაიკა ტრიალიანი რომელიც ბრალ-დებულს გაამართლებდა, დარაჯები და ჯალათები აღტაცებით გარს ეხეოდენ, კოცნიდენ მათ, ვაშს შესხობდენ და

სახლი. იგი შეადგენდა ერთს დიდ მუშა-თა ორგანიზაციის სახმრეთ რუსეთში. 1910 წელს იგი დაბრუნდა იქნა ვიცე-გუბერნატორის სტერეოლოგიის განკარგუ-ლებით. ორი წლის შემდეგ საზოგადოებ-ბამ ისევ დაიწყო მუშაობა, მაგრამ ორი წლის უმოქმედობამ დიდი ზარალი მიყე-ნა და „მუშათა სახლი“ დატოვებულ იქნა ბარკოვის ხანში და ერთკერძ ბი-რთან. დანიშნულია საჯარო ვაჭრობა ამ სახ-ლისა, რომლითაც გადახდილი იქნება 11 ათასი მანეთი ვალი. საზოგადოების ხელ-მძღვანელებმა გადაწყვიტეს მიმართონ ცნობილ ქველმოქმედს შახოვს, რომელ-საც კიდევ გაუზავნეს დებუტატია. ამბო-ბენ, რომ მხოლოდ დიდის თანაგრძობით მოვიცილება ამ საქმესა.

უცხოეთი.

ურსალ-გაზეთებიდან.

ინკლასის აშკება.

მუშათა პარტიამ და რადიკალთა მცო-რე გჯუფმა, რომელიც უპრაოდლოდ იყენ მთავრობის დათმობით ფინანსიტე-ბის და მრეწველობისთვის, განაცხადეს, რომ ისინი ბუჯეტის კენჭის ყრბაში მო-ნაწილობას არ მიიღებენ. ამ გადაწყვე-ტილებამ ძალიან ტულს მდგომარებაში ჩააგდო მთავრობა. ობიერლებს და ირანდელი-ნაციონალისტებს შეეშინდათ ასევეტის კანინეტი არ დაპარცდესო და დაეუშობდნენ დაუზოგავნეს თავის ფრაქციითა წევრებს, რომ ამ გამოტოვებით თვით-სახელის სხდომები, თავისი მხრით ლიბე-რალურმა მოღვაწეებმა გამართა წუშათა პარტიის ლიდერებთან.

საქონლო-ოპორტუნისტების განხილვა.

„ათინის დეპ.“ სააგენ. ცნობით, სა-ბერანების მთავრობა თანახმაა ოსმალე-თის წინადადებაზე—უზღონ ზარალი მცო-რე აზიაში დაჩენილ გაქციულთა და აგრეთვე მათ, ვინც მიტოვა ოსმალე-თის ტერიტორია. საბერანეთის სახასუზო-ნობას რამდენიმე დღის შემდეგ გადა-სცემენ ოსმალეთს. მიტოვების ხუთი გემით მოვიდენ მცირე აზიიდან გამოქცი-ული ბერძნები. მათ დიდი ზარალი მო-სულიათ უკანასკნელ არეულობის დროს არტო ბერგამში ზარალი ერთ მილიონ. ოსმალური ვირვანქის უღრის.

რუსეთი და ბუღარათი.

რუსეთში სტუდენტთა ექსკურსიის მოწყობის საკითხი დიდი რუსეთისათა გა-დაიქცა. მის წინააღმდეგ იდებ ავიტაციის ეწვეიან. ამტკიცებენ ამ ნაბიჯის შე-უფერებლობას კონსტანტინოპოლის წარმო-თქმულ სიტყვების და საზიარის გან-ცხადების შემდეგ, რომ შეუძლებელია გა-დასმედილი იქნას ბუღარათის ხელშე-კრულობა. ექსკურსანტები ამტკიცებენ,

ტაშის ცქით ზეცას აყრუებდენ და შემდეგ კი დანაშავეთ ცნობილთა ელუ-ტის ხანა დადგებოდა.

ახლა დადგებოდა აღტაცებისა და მხიარულობის ხანა: დახიცილებს ცეკვი-თა და სიმღერით გარს უვლიდენ.

მაღალ საქმესა სდამაძენდა თვისი გულის დამეხსნე წყნობისკენდენ, რომ ღვედლითა და არისტოკრატიკა ელტეტის სურათით დამტყარყვენ.

ამასთანავე ეს პატრიკ მკვლელები სა-მართლმადობის და თავისიანობის გრძობ-ბასაც თავისუფრათ იჩენდენ.

ერთმა მკვლელთაგანმა ტრიბუნალს დი-და აღმოუთბით განუტყდა:

ქალბატონები, რომელნიც მოპორე-ბით სხედან, კარგათ ვერ ხედევენ არის-ტაკობრათა სისხლის თქიარს და ამ კმაყოფილებას სავსებით მხოლოდ ახლოს მკვლამარები განიციდენ და ეს უსამართ-ლობა და უპატიურობა მკურებ-ლებსია.

ეგ შენიშნა ტრიბუნალმა კანონიერათ იტნო და გადასწყვიტა: ეგ დიდებული ზვარაკები ორიბრათ ჩამწყვიტებულ შე-ღელთა და ჯალათთა შორის უნდა გა-ტარებინათ და მათ უკრესიერი ჯალა-თებს ბლავი იარაღით უნდა ეჯიღნათ, რომ წაშობს ხანგრძლივი და ყველასა-თვის ადვილად დასანახავი ყოფილიყო.

ეს წავლბას შემდეგ სხეებლი დანი-თა უნდა გაეფატრათ და ასე წუთისოფ-ლისათვის უნდა გამოეშვიდებინათ.

ზოგიერთი შემთხვევაში დიდი უანგარო-ბის ნიშნულს იძლეოდენ: ერთი ფარის საღირაღს არ მიითვისებდენ თვისი სხეერ-

ბრმ მათი რუსეთში წასვლის მიზანი—წინადა მეტნიერულ—კულტურულია და მათ ოფიციალურ რუსეთთან არაერთი დამოკიდებულება არ ექნებათ. მიუხედავად ამ გვარი განცხადებისა, მათ წინააღმდეგ მიიწვ ილაშქრებენ.

რუსეთი და გერმანია.

მიუხედავად გერმანიის გარეშე საქმეთა სპინისტრის თქმისა, რომ რუსეთის პრეტესტი გერმანიაში მტკიცებენ რუს ქვეშევრდომთათვის სამხედრო გადასახა-ლის დაწესების გამო—უწყურადღებოთ იქ-ნება დატოვებული. საქმესთან დაახლო-ვება წარუგეში ამბობენ, რომ კანტონ-რის აზრით, არ ღირს რამდენიმე მი-ლიონი მან. გულისათვის გამწვავდეს რუსეთთან დამოკიდებულება, რაიც გადმოიწვევს რუსეთში მტკიცებენ გერმ-ანიის ქვეშევრდომთა შევიწროებას.

გრეტ რამ ალბანეთზე.

(საუთარი კორესპონდენტისაგან).

ერთ საუეთესო შედეგთაგანი ბალკან-ეთის ომისა იყო ალბანელების მიერ და-მოუკიდებლობის მოპოვება. ამ ამყება და და თავისუფლების მოყვარე ერმა სრუ-ლიად მოულოდნელად მოპოვა ის, რის-თვისაც იგი მეტად ეტობოდა ოსმალეთის მთავრობას. მაგრამ ამასთანავე, ვისაც ცო-ტით თუ ბევრთა გათვალისწინებული აქვს ალბანეთის ცხოვრების პირობები, ვინც თვალურს ადევნებდა, აგრუოდებულ, ევროპის მზრუნველობას ახლად გამოჩე-ვილ სახელმწიფოს ცხოვრების მორიგე-ბაზე, მისთვის საეყო არ უნდა ყოფილი-ყო, რომ ამგვარად ჯერ კიდევ ვერ და-ყარდებოდა იქ მტკიცე შეშობა და ალბანეთის თავისუფალ განვითარების გასა ჯერ კიდევ ბევრი ხშივით ელობე-ბოდა წინ.

ალბანეთის საკითხს ართულებს სამი პირობების არსებობა: 1) იტალიისა და ავსტრია-უნგრეთის ინტერესების შეჯახებ-და ადრიატიკის ზღვაზე დასაზოგადოთ ბალ-კანეთის ნახევარ კუნძულზე; 2) ალბანელ, სლავიან და ბერძენ ელე-მენტთა არასული ბრძოლა პოლიტიკურ-სა და რეაქციონერ ნიღაფებზე; 3) თვით ახლად გამოჩევილ სახელ-მწიფოს შინაური მოწყობის სიძნე-ლე.

ალბანეთის იტალიის ნაბიჯებიდან ვიწ-რო ადრიატიკის ზღვა ჰყოფს. იტალიის ქალქ ოტრანტო ალბანეთის ვალსამშია-სულ 100 კილომეტრია. ალბანეთის უმ-თავრესი ნავსადგური დურაკო ბრანდი-ზიანს სულ 140 კილომეტრით არის და-შორებული. ამიტომაც იტალიელები ალ-ბანიას „aitra sponda“-ს გადაშობ ოტრანტო-ს უახინან. საშუალო საუკუნოებში იტალია დიდ ვაჭრობას ეწეოდა ალბანეთის ნა-

ლის წინაარმევისაგან: ყველაფერს უკლი-სათ კომიტეტს წარუდგენდენ.

ამ გვართა, რაიც ვითომდა ერის მიღობულ 12-15 ათასს მეტეს თავები დააყრიდენ და გამოფატრეს, ბრბო ახლა მეორე შთაგონებას დემორჩილ:

ვიღაცეა წამოიხანა, მეორე სატუსალო-ში, სადაც მტკიცე მათხოვრები, მოწა-წაღენი და ახალგაზდა პატრირები სხედან, ბევრი მეუთა ხობა ყრია, ძალიან კარგი იქნება, რომ მათგან გაეთავისუფლდეთ.

ამას გარდა აქტიური მოწოდებულის ქეჩი-ვია; მას უთქვამს, თავისუფლება თუ ვი-მეოდა, პარკის ერთ დღეს გადაეწევაო. ეს ნამდვილად მისი ნათქვამი. მოდიო, ყვე-ლას ერთად მოუსეთთა ცოცხია.

ეს წამოძახილი ისეთ სახუთად მიიგე-ვას, რომ აღვზნებულმა ბრბომ სულ ცოტანის განმავლობაში მიუღო ტუსა-ლობა ცხვრებივით ამოკლიტა და მათ შორის 12-17 წლის ორმოც და ათობდ ბავშვი, რომელნიც, მათი აზრით, ერის მტრად გარდაიქციოდენ და უშუაბესი იყო, წუთისოფელს ახლავე გამოსალმე-ბოდენ.

ერთი კვირას ასეთი სამამულიშელო შრომის შემდეგ, რაიც თავისი წინადა-მოვალეობა დაასრულეს, სინიდი გაწმენ-დილი მკვლელები მოსვენებაზე ფიქრო-ბდენ.

ისინი დარწმუნებული იყვენ, რომ ქვე-ნისა და ერის მადლობა უკვე დაიმა-ხურეს, წარუდგენ მართებლობას და ჯილ-ღო და მენდლები მოითხოვენ.

სამისი კვირასა.

პირებზე, ახდენდა მათ კოლონიზაციის და ახლაც ამ ქვეყანაში გავლენის მოპო-ვებას საქართველოსთვის თავის კულტურული განვითარებისთვის.

ავსტრია უფრო დაახლოებულია თავი-სა საზღვრებთან ალბანიასთან. იგი მუდ-მივ ცდილობს იყო სკოლების დაარსებით, კათოლიკე მტკიცებუთა მფარველობითა და ვაჭრობით გავლენა მოპოვებისა ალ-ბანეთში. უკვე ბალკანეთის ომის დაწყე-ბისთანავე ავსტრიის წყალი ესარგებნა, როგორც არა ერთხელ ჩაუღვინა მას, გარემოებით და დავიკრა ახალი ბაზრის სანჯაყი და ამით გზა გაეცვია შემდგომი გარდაბის ხეობისა და ვევის ზღვისაკენ, მაგრამ სხვა სახელმწიფოთა შიშმა და სა-ერთო ევროპის ომის ხიფათმა უარო აქე-მეგინა ჰამბურგების მონარქიას ამგვარი ანეტირაციული ნაბიჯზე. შემდგომი, რაიც ლონდონის ელჩთა კონფერენცია-ზე წამოყენებულ იქნა ალბანეთის საკითხ-ი, იტალიასა და ავსტრიის კვლევა გველდობათ და განუცხოვრდათ თავი-ვისი ძველი „სიმპატა“ ალბანეთისადმი და სწავლდათ ვაგუთთ ეს მხარე „მათა ინტერესების“ მიხედვით, მაგრამ აქაც, საბედნიეროდ ალბანეთში, ევროპის სა-ხელმწიფოთა შეუთანხმებელმა კონცერტ-მა ისინი იგინი მომავალ მომობისაგან და მინაშა. იგინი მომავალ დამოუკიდებელი არსებობისა. ევროპამ სცნო ალბანეთის დამოუკიდებლობა, რომელიც თავის დღე-ში არ ყოფილა პოლიტიკურათ გავრია-ხებული, რომელსაც არ აქვს თავისი საზღვრები.

მეფის დანიშნით არ თავდება სახელ-მწიფოს მოწყობისა. პრინც ვადა თენ-დაც რომ ევროპის ამინისტრატორი იყოს და საუკეთესო განზრახვებით აღესი-ლი ახლად დამკვიდრებულ ტახტზე. მა-ინც ვერაფერს გახდება თუ მას გვერდში არ უდგანან ადგილობრივი თანამშრო-მელები, რომელთაც ნათლად აქვთ შე-გნებული იდეა ალბანეთის ერთიანობისა და სამშობლოსთვის თავგანწირული საქ-მიანობა, რომელთაც მუქლანათ სხვათა გავლენის და პოლიტიკურ ინტერესების გარეშე იდგენ და მხოლოდ სამშობლოს ზი-სოტკას აწარმოებდენ.

მეტადვე სჭირბინ აზიან ასეთი თავ-დადებული მამულიშვილი ალბანეთისა-თვის, სადაც ჯერ კიდევ არ არსებობს საზოგადოებრივი აზრი და სადაც სხვადა-ხვა გარემო ელემენტთა გავლენას თავი-სებური ბეჭედი დაუსვამს. ავსტრია-უნ-გრეთი, იტალია, საბერძნეთი, ოსმალეთი ყველა თავისებურად სცილობდა შეეტა-ნ ალბანეთში თავისი კულტურა, და-ეჭმეებდებარებინა იგი თვის გავლენისა-თვის, და რადგანაც ყველა ეს გავლენი-ერთანების ეწინააღმდეგება, ამიტომაც ალბანეთში ვერ განვითარდა ერთფერო-ვანი პოლიტიკური აზროვნება.

რას უკმადალდებენ ალბანეთის მოღე-წენი ესაღ ფაშა, ისა ზოგჯერ, ისმაილ-გაჰუაღ ბეი თუ არა პირად ინტერესებით გატყვეულ პოლიტიკურ ინტერესებს, რომელნიც არაფერს არ დასთმობენ თავისი პირადი კვილიდებობისათვის. რომელთათვისაც სამშობლო მართო საუკე-თარ კაიორის სარბილს წარმოადგენს. ალბანელები ჯერ პოლიტიკურად უსუ-სურნი არიანო გამოკიდებულნი და უბრავე-ნი. სწორედ ამით იხსნება ის მოვლენა, რომ ევროპა პირებს ასეთი დიდ გავლენა აქვს მათზე, რომ იგინი გჯუფდებიან რომ-მეოდა გამძაღვ ავანტიურისტის გარეშე-ში და ბრმავე მხარს უჭერენ მათ ყვე-ლა მოქმედებაში.

ოსმალეთის ხანგრძლივად გავლენა სრუ-ლიად გახრწნა ალბანეთის წარჩინებულ წილებს. სტამბოლში მას ულოლო-ეებდენ, უზნად აჯილდოებდენ და ამგვარ-ად მოსიყვდით თავისი საუკეთესო სა-შობლობის მონობისათვის აუშუაებდენ. რასაკვირველია, იყვენ და არიან ისეთი შეგნებული პირნი, რომელნიც ფიქრობ-დენ თავისი ქვეყნის მომავალზე და მის განთავისუფლებას თავის იდეალათ ისა-ხავდენ, მაგრამ ამ მცირე რიცხვიან პატრიოტთა გჯუფს მთავრობის გარდა, რომელიც მას სასტიკად სჯიდა, თვით ალბანელებიც სდევნიდენ. მართალია, ლ-ბანელებს ამ მონობის უღლის ქვეშ არ მოუხებოთ თავისი ამაყი თავი, მათი აჯანყებები უღმდეგ ძილს უფრთხობდა ოსმალეთის მუდმივ შახებს, მაგრამ მთელს მათ რეგულაციონერ მოძირობას არ ჰქონია სავითო ერთგული ხსიათი, მი-

უხედავთ იმისა, რომ ყველა იგინი მი-მართული იყვენ ოსმალეთის მონობისა-გან განთავისუფლებისკენ. ქვეყნისათვის წარჩინებულ პირნი აქვს იმისი წინააღმდეგობა—პირახტარი, რაზედმე გან-რისხებულ სტამბოლიდან. აჯანყებდა ალბანელების წარსულ ცხოვრების მი-მართო ერთს დიდებულ პიროვნებას ვენდეთ. ეს იყო ისეგანჯაღ ბეი, რომელიც გა-დაუღდა სულთანს. რამდენჯერმე სხლია იგი, თავის თავი ალბანეთის მეფეო-ვა მოაცხადა *) და თავისი მკორტნოვან მოღვეწეობის დროს შესწლია შეერთე-ბისა წამოტყვეული ალბანეთის წაწლი.

ევროპამ ალიარა ალბანეთის თავი-სუფლება, მაგრამ მას სრულიად არ მოეწონია თავისი ხელის პოტენი ამ ქვეყნის შინაურ თუ გარეულ საქმეებში. მთელი მხარე მოღვეწული ავსტრია-უნ-გრეთის, იტალიის, საბერძნეთისა და ოს-მალეთის აცენტებით. ყველანი თავის სა-სარგებლო პირობაგანდას ეწევიან და ხელს უშლიან ცხოვრების მშვიდობიან განვითა-რებას. მით უფრო ადვილია ალბანიაში უთანხმოების ჩამოღება, რომ იგი არაა გაერთიანებული არც ერთი, არც კულ-ტურით, არც სარწმუნოებრივ და არც თავისი ზარი პოლიტიკური სიმამტებით. დაახლოებენ 800,000 მცხოვრებთაგან, რომელნიც შედიან ახლად გამოჩევილ სა-ხელმწიფოს საზღვრებში, 480,000 მუ-სულმანია, 160,000 რომის კათოლიკე და 210,000 მართლმადიდებელი. მაღ-ლია ალბანეთში მტკიცებულ მთილი—გვეი ვერ ჩაუხდება ბარულ ტოსკების ენისა და სხვ. თუ წარმოვიდგინთ რა-ნისა მუშელობა აქვს სარწმუნოებრივ გარეგ-ვას უკულტურო ხალხისათვის, მაშინ ადვილად გასაგებია, თუ როგორია სიბა-ვილითი შეიძლება აქ დანატრების ნივთი-ბადილება და თანამომეტთა ერთმანეთზე ამხედება. უკანასკნელი არტულობა ალ-ბანეთში მუსულმან ფანატისკობისა და ოსმალეთის აცენტების საქმეა.

გარდა ჩამოთვლილი მიხეცებისა, ალ-ბანეთის კულტურულ განვითარებას ხელს უშლის ამ ქვეყნის ეკონომიური დაქვი-ნება. ალბანეთი ღარიბი ქვეყანაა, მო-მეტებული მისი ნაწილი გამოუსადეგარია მაღალი სამუშაოთა კულტურისათვის. ხედა-თესება ძივს ანკაყოფილებს ადგი-ლობრივ საქოებებს. ამავე მდგომარ-ეობაშია საქონლის გაშენებაც. 200—300 სული ცხვრის მართვით უკვე შე-ძლებულ კაცთ ითვლება. ევატობა ხომ სულ არ არის განვითარებული. აქამდე მთელი ალბანიადაც ვალიდა საზღვარგა-რეთ 11—12 მილიონის კრონის საკო-ნელი (ზეთის ბილი, ცხვრის მატყლი, ტყავები, ხე-ტყეა ცხენები და სხვა), სხვა ქვეყნებიდან კი შეიძლება მხოლოდ 13—15 მილ. კრონის**). სულ ბევრი რომ ვი-ანგარიშით თავისი ევაკობიდან ალბა-ნეთს 200,000 კრონი დარჩება წელი-წელში. რაც შეეხება შინაურ გადასახა-ლებს, ამას ალბანელები ვერ არიან შე-ჩვეულნი. ოსმალეთის მუღობლობის დროს ზოგი თემები სრულიად თავისუ-ფალი იყვენ ყველა გადასახადებისაგან, ვინც რასმე იხიდა. ისიც არა რეგულ-არულია, დრო გამოშვებით სურვილისა და შეძლებისდაგვარა. რა თქმა უნდა რომ ოსმალეთის მთავრობა ვაკილებით შეტს ხარჯავდა ამ მხარის მართვაგებობაზე, ვიდრე იქ ჰქონებოდა. ჯერჯერობით ერ-კ, თადრით იმდენ ალბანეთის ეკონომიური განვითარებისა არის ის 75—100 მი-ლიონი კრონი; რომელიც ევროპამ უნ-და მისცეს მას სესხათ ექვს წელს და-მავლობაში. მართალია, ამ ქვეყნის და-მოუკიდებლობასთან ერთად აქ დაარსდა რამდენიმე ბანკი, მათზე დიდი იმედები დამყარდა ტურული იქნება, ვინაიდან იგინი უტყუებელი ეკონომიან და დიდ სიკეთეს ალბანელებს ისინი ვერ მოუ-ტანენ.

ამგვარი ალბანეთის მდგომარეობა ჯერ კიდევ არაფერ სასურველს არ წარ-მოადგენს. ძალით, ცხადია, პრინც ვადა ევროპის გახდება ალბანელებთან და ასე მათე ვერ შეირიგებს მის საწინააღ-მდეგოთ ამხედებულ თემებს. თვით ამ მთავრობან მხარის მუშენა ხელს შე-უწყობდა აქ კანტონალურ სისტემის შე-მოღობას, რომ ცალკე-ცალკე თემებს ამგე-არად უფრო მეტი შინაური თავისუფ-ლებით ესარგებლა, მაგრამ ეს შესაძლე-*) იხ. ჩემი წერილები ალბანეთის შესახებ ზარსხნულ „სახალხო გაზე-ის“ ნუმერებში. **) ერთი კრონი დაახლოებით 32 კაპ. უფრის.

